

Beslut om införande

Genom detta beslut har man bedömt förutsättningarna för införandet av ett automatiserat beslutsförfarande i beslut som gäller avslutande av FöPL-försäkring som Ömsesidiga Arbetspensionsförsäkringsbolaget Elo (nedan Elo) fattar gällande ansökningar om familjepension.

Avgörande

Elo inför automatiserat beslutsförfarande vid beviljande av familjepension för den efterlevande från och med den 1 oktober 2024.

Motiveringar

Förutsättningar enligt förvaltningslagen och den materiella lagstiftningen om förfarandet

I enlighet med 53 e § 2 mom. i förvaltningslagen kan en myndighet avgöra ett ärende automatiserat, när det i ärendet inte ingår omständigheter som förutsätter prövning från fall till fall eller när de i ärendet ingående omständigheter som förutsätter prövning från fall till fall har bedömts av en tjänsteman eller någon annan som handlägger ärendet. Avgöranden ska grundas på behandlingsregler som har utarbetats med stöd av tillämplig lag och förhandsprövning och som avses i 2 § 16 punkten i lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen (906/2019).

Enligt motiveringen till 53 e § i förvaltningslagen (regeringens proposition 145/2022 s. 101) är ärenden som kan avgöras automatiserat framför allt sådana, där avgörandet tillräckligt entydigt kan härledas direkt ur lagstiftningen och fakta i fallet. Dessutom kan automatiserat beslutsfattande tillämpas i ärenden där den lagstiftning som ligger till grund för besluten delvis ger rum för tolkning och det i ärendegruppen i fråga finns etablerad avgörandepraxis, enligt vilken ärenden med vissa drag (typfall) alltid avgörs på samma sätt.

Vid Elo grundar sig allt förfarande på lagstiftningen och även det automatiserade beslutsfattandet är regelbaserat. Med lagstiftning avses reglering i vid bemärkelse, det vill säga allt från EU-rätten till normer och rättspraxis på lägre nivå. Elo har på förhand övervägt vilka av de ärenden som är föremål för detta beslut om införande kan avgöras automatiserat så att slutresultatet är ett lagenligt avgörande. Ärenden som avgörs automatiserat vid Elo är sådana, där avgörandet entydigt kan härledas ur lagstiftningen och fakta i fallet i fråga eller där Elo har en etablerad avgörandepraxis.

Automatiserat beslutsfattande införs i ansökningar som avses i det här beslutet på så sätt att automatiserat beslutsfattande tillämpas på sådana ansökningar som inte förutsätter prövning från fall till fall eller där de faktorer som förutsätter prövning från fall till fall är sådana som Elos handläggare har prövat på förhand.

De uppgifter som behövs för avgörande av ärendet, uppgiftskällorna och förfarandena i anslutning till inhämtandet av uppgifterna samt säkerställandet av att uppgifterna är aktuella och korrekta beskrivs också i behandlingsreglerna.

Bestämmelser om villkoren för att pensionsrätt ska inledas och för beräkning av pensionsbeloppet och de omständigheter som ska beaktas i samband med pensionen finns i arbetspensionslagarna. I fråga om en efterlevande som var gift med förmånslåtare när denne avled förutsätts ingen prövning från fall till fall. Om dödsfallet inte har fastställts behandlas pensionsansökan inte i det automatiska beslutsförfarandet, eftersom uppskattningen av den sannolika dödsdagen förutsätter prövning från fall till fall. Också situationer med flera förmånstagare, förmåner som minskar pensionen och vissa utlandssituationer förutsätter sådan ytterligare utredning att Elo har bedömt att de här situationerna förutsätter att en fysisk person deltar i behandlingen av ansökan.

Eftersom beslutet innebär att ett yrkande som inte gäller någon annan part godkänns och ingen annan har rätt att söka ändring i beslutet kan beslutet enligt 45 § i förvaltningslagen meddelas utan motiveringar. Grunderna för hur pensionsbeloppet uppkommer framgår av pensionsberäkningen.

En part har rätt att avgiftsfritt begära omprövning av ett beslut som fattats genom det automatiserade beslutsförfarandet, varvid en fysisk person undersöker begäran om omprövning vid Elo. Förfarandet uppfyller således förutsättningarna enligt 53 e § 4 mom. och 53 f § i förvaltningslagen.

Förutsättningar enligt informationshanteringslagen

Uppgiftsfördelningen för de personer som ansvarar för fullgörandet av de skyldigheter som föreskrivs i 6 a kap. i informationshanteringslagen har dokumenterats i ett separat dokument.

Det automatiserade beslutsfattandet baserar sig på behandlingsregler som utarbetats på förhand. Med behandlingsregler avses enligt regeringens proposition (145/2022, s. 109) av en fysisk person på förhand utarbetade regler avsedda att styra behandling och avgörande i förvaltningsärenden och regler utifrån vilka ett ärende tas till en automatiserad verksamhetsprocess eller flyttas bort för behandling av en fysisk person. Vid utarbetandet av behandlingsreglerna har Elo utöver arbetspensionslagstiftningen tagit hänsyn till bestämmelserna om förfarande i den allmänna förvaltningsrättsliga regleringen och till dataskyddsregleringen. Behandlingsreglerna grundar sig vid Elo inte på lärande artificiell intelligens, utan är alltid regelbaserade. Man har säkerställt att behandlingsreglerna inte är diskriminerande. Av behandlingsreglerna framgår också hur ärendet utreds tillräckligt och hur beslutet motiveras eller varför det kan meddelas utan motivering samt i vilka situationer beslutet förutsätter prövning från fall till fall som görs av en fysisk person eller inhämtande av ytterligare utredningar.

Elo har i enlighet med 28 b och c § i informationshanteringslagen säkerställt att det automatiserade beslutsförfarande som genomförs är förenligt med beskrivningen i behandlingsreglerna och kvaliteten på förfarandet övervakas planmässigt. Som en del av kvalitetssäkringen granskas de handlingar som upprättas för en part i det automatiserade beslutsförfarandet med avseende på den informering, den ändamålsenlighet och det goda språkbruk i motiveringarna samt de krav i fråga om språkliga rättigheter som förutsätts vid automatiserat beslutsfattande.

Det automatiserade beslutsförfarandet och dess förenlighet med behandlingsreglerna har testats och observationerna från testningen har dokumenterats före införandet. Förfaringssätt har fastställts för kvalitetskontrollen efter införandet och för processen för korrigerande av observerade fel.

Förutsättningar enligt dataskyddslagstiftningen

Den nationella lagstiftning för möjliggörande av automatiserade individuella beslut som dataskyddsförordningen förutsätter ingår i 8 b kap. i förvaltningslagen och i 6 a kap. i informationshanteringslagen. Genom lagstiftningen fastställs de skyddsåtgärder som ska tillämpas vid automatiserat beslutsfattande. Till skyddsåtgärderna hör bland annat att den registrerade har rätt att kräva att en fysisk person deltar i behandlingen. Detta har genomförts så att den registrerade kan begära omprövning av ett beslut som fattats automatiserat.

Om ett förvaltningsbeslut har fattats genom automatiserat beslutsfattande ska det enligt 53 g § i förvaltningslagen framgå av beslutet att ärendet har avgjorts automatiserat och uppgift om var det beslut om införande som avses i 28 d § i informationshanteringslagen är tillgängligt. I Elos automatiserade beslutsförfarande informeras mottagaren av beslutet om att beslutet har fattats automatiserat och att beslutet om införande finns tillgängligt på webbplatsen elo.fi.

I fråga om personuppgifter som används vid förfarandet har en konsekvensbedömning gällande dataskyddet gjorts.

Förteckning över de handlingar som ligger till grund för beslutet om införande

1. Behandlingsregler och motiveringar för det automatiserade beslutsförfarandet i familjepensionsförmåner
2. Uppgiftsfördelning av uppgifterna enligt kap. 6 a i informationshanteringslagen
3. Testningsdokumentation över det automatiserade beslutsfattandet om efterlevandepensioner
4. Kvalitetskontroll gällande pensionsbeslut
5. Riskbedömning gällande automatiserat beslutsfattande

Tillämpade bestämmelser

Förvaltningslagen 53 e § 4 mom., 53 f §, 53 g §
Lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen 28 a §, 28 b §, 28 c §, 28 d §, 28 f §
4 och 5 mom. i ikraftträdelsestadgandet i förvaltningslagen (23.3.2023/488)
Lagen om pension för arbetstagare
Lagen om pension för företagare
Pensionslagen för den offentliga sektorn
Lagen om pension för lantbruksföretagare
Lagen om sjömanspensioner
Lagen om pension för arbetstagare (ArPL upphävd)
Lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden (KaPL upphävd)
Lagen om pension för konstnärer och särskilda grupper av arbetstagare (KoPL upphävd)
Lagen om pension för lantbruksföretagare (LFöPL upphävd)
Lagen om pension för företagare (FöPL upphävd)
Lagen om sjömanspensioner (SjPL upphävd)
Lagen om kommunala pensioner (KomPL upphävd)
Lagen om statens pensioner (StPL upphävd)
Pensionslagen för evangelisk-lutherska kyrkan (upphävd)

Sökande av ändring

Ändring kan inte sökas i detta beslut. Besvär kan i enlighet med de anvisningar för sökande av ändring som bifogas beslutet anföras över lagenligheten i beslutet om införande, det automatiserade beslutsförfarandet och de handlingar som ligger till grund för beslutet om införande i anslutning till ett individuellt beslut som fattats genom automatiserat beslutsförfarande.

ÖMSESIDIGA ARBETSPENSIONS FÖRSÄKRINGSBOLAGET ELO

direktör
Jouni Seppänen

pensionsdirektör
Saija Sundén

Förfrågningar

pensionsdirektör Saija Sundén, tfn 020 69 4726

Denna handling har signerats elektroniskt i signeringstjänsten Signom.

Datum: den 10 september 2024, 15:46:08

Ömsesidiga Arbetspensionsförsäkringsbolaget Elo

Saija Sunden

Saija Sunden

Behörig

Behörig att representera bolaget i enlighet med firmateckningsklausulen:

'De behöriga representerar bolaget två tillsammans eller var och en för sig tillsammans med en styrelseledamot, verkställande direktören eller verkställande direktörens ställföreträdare.'

Stark autentisering:

den 10 september 2024, 15:45:19

Bankidentifiering

Företagsuppgifter:

den 10 september 2024, 15:24:24

Patent- och registerstyrelsen

Datum: den 11 september 2024, 11:50:21

Ömsesidiga Arbetspensionsförsäkringsbolaget Elo

Jouni Seppänen

Jouni Seppänen

Behörig

Behörig att representera bolaget i enlighet med firmateckningsklausulen:

'De behöriga representerar bolaget två tillsammans eller var och en för sig tillsammans med en styrelseledamot, verkställande direktören eller verkställande direktörens ställföreträdare.'

Stark autentisering:

den 11 september 2024, 11:49:58

Bankidentifiering

Företagsuppgifter:

den 11 september 2024, 11:50:00

Patent- och registerstyrelsen

